

۲۰۱۵/۰۵/۱۰

ولی احمد نوری

استاد خلیل الله خلیلی و مادرش

"هنوز گرم بُود جای بوسه مادر"

استاد خلیل الله خلیلی قافله سالار شعر و ادب دری قرن بیستم در افغانستان و منطقه بود. هنوز هشت سال بیش نداشت که مادر مهربان و عزیزش را از دست داد، و داغ این بی مادری و مخصوصاً داغ بی مهربی مادر را تا آخرین لمحات زندگی با خود داشت و همیشه این شعر را که یکی از سروده های زیبایش بود و در قصیده «پیری و ریختن دندان» آمده است، با خود و با دیگران می خواند و بعضاً با خواندن آن اشک می ریخت:

بهار هفتم عمرم نگشته بود پدید	که رفت از سر من مادر ملک سیرم
هنوز گرم بُود جای بوسه ای که ز لطف	نهاد مادر مشفق به روی و چشم و سرم
جبین عجزسرتم رهین منت اوست	اگر به خاک نشینم وگر به چرخ پرم
به سال یازدهم شد مرا شهید پدر	پدر که بود به صد افتخار تاج سرم
یتیم کرد مرا این سپهر مردم گش	
اسیر و بی کس و بی خانمان و در بدرم	

استاد "خلیل الله خلیلی" با تمام ذهن و ادراکش به این عقیده بود که بهشت در زیر پای مادران است:

د پانو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

و این هم شعر بلند بالای خلیل الله خلیلی ملک الشعراى افغانستان، سالار شعر و ادب معاصر دری قرن بیستم تحت عنوان: «مهر مادر»

مهر مادر^(۱)

پسر و مادری شدند اسیر
هر دو محکوم پنجهٔ تقدیر
حکم شد از مراجع قانون
که تن هر دو را کشند به خون
هر یکی را زنند با قمچین
هر چه خواهند، لاعلی التعین
مادر پیر را زدند چنان
که سر و پا به خون شدش غلتان
بدن نازکش نمود ورم
گشت هر عضو وی سیه زالم
لیک از فرط خشم آه نکرد
شکوه زان حالت تباه نکرد
تا پسر زیر تازیانه فتاد
کرد مادر هزار ها فریاد
برق آسا به پیکر فرزند
تن مجروح خویش را افگند
موی بر کند و بیقراری کرد
شور و فریاد و آه و زاری کرد
بود در آن میان یکی حاضر
گفت: ای مادر از چه رو آخر
یک دم از درد خود ننالیدی
گرچه رنج از پسر فزون دیدی
لیک از درد وی شدی نالان
مادر ناتوان جوابش داد
برکشیدی بر آسمان افغان
گفت آن چوب ها، که خورد تنم
پاسخی سخت با صوابش^(۲) داد
همه بودند عاید بدنم

چوب فرزند بر دل من خورد

بر دل مهر منزل من خورد

۱- (صفحة ۴۷۰ کلیات اشعار استاد خلیل الله خلیلی، به کوشش عبدالحی خراسانی، نشر بلخ وابسته به بنیاد نیشاپور، چاپ اول، ۱۳۸۷، تهران)
۲- در متن "توآب" آمده است، مگر من آن را به "صواب" تصحیح کردم، که قرین صواب است!

د پاڼو شميره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ